

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Přírodovědecká fakulta

Katedra informatiky

II. seminární práce – Počítačové zpracování signálu (KI/PZS)

Klasifikace zvukových záznamů

Meloshyn Serhii st99554 f22638

1. Zadání

Cílem práce je načíst hlasové záznamy písmene „a“ z databáze VOICED (PhysioNet) a pomocí metod časové a frekvenční analýzy provést klasifikaci záznamů na zdravé a patologické. U patologických záznamů je dále cílem rozlišit konkrétní typ poruchy dle anotací v hlavičkových souborech a doprovodných souborech databáze. V rámci řešení jsou využity techniky probírané v kurzu, zejména FFT a keprální analýza.

2. Data a použité nástroje

Datový zdroj: VOICED Database (PhysioNet), 208 záznamů samohlásky „a“.

Formát dat: standard PhysioNet (hlavičkový soubor *.hea, signální data, doplňující soubor *-info.txt).

Použité knihovny v Pythonu:

- wfdb – pouze pro načítání záznamů (bez předpřipraveného zpracování signálu)
- numpy, pandas – práce s daty
- scipy (signal) – detekce píků ve spektru
- matplotlib – vizualizace průběhů a spekter

3. Postup řešení

3.1 Načtení signálu a diagnózy

Pro každý záznam se načte hlavička a signálová data. Diagnóza je převzata z doplňujícího souboru *-info.txt (řádek obsahující klíčové slovo „Diagnosis“). Následně je záznam zařazen do jedné ze skupin (healthy, hyperkinetic dysphonia, hypokinetic dysphonia, reflux laryngitis).

3.2 Předzpracování

Signál je převeden do časové osy pomocí vzorkovací frekvence f_s . Před analýzou je možné aplikovat základní normalizaci amplitudy a odstranění stejnosměrné složky (DC offset). Pro frekvenční analýzu je vhodné použít okénkování (např. Hann) pro omezení spektrálního prosakování.

3.3 Časová analýza

V časové oblasti je vizualizován průběh signálu (amplituda v čase). Zdravé vs. patologické záznamy se mohou lišit stabilitou amplitudy, mírou šumu a pravidelností periodického kmitání hlasivek.

3.4 Frekvenční analýza (FFT)

Pro každý signál je vypočteno amplitudové spektrum pomocí rychlé Fourierovy transformace (FFT). Zpracovány jsou pouze kladné frekvence. Dominantní píky odpovídají základní frekvenci a jejím harmonickým složkám.

3.5 Odhad základní frekvence (F0) a píků

Pomocí detekce lokálních maxim ve spektru (`scipy.signal.find_peaks`) se určí dominantní píky. Základní frekvence F0 je určena jako první významný pík. Dále se hodnotí pravidelnost harmonických (průměrná vzdálenost mezi píky) a variabilita (směrodatná odchylka vzdáleností).

3.6 Kepstrální analýza

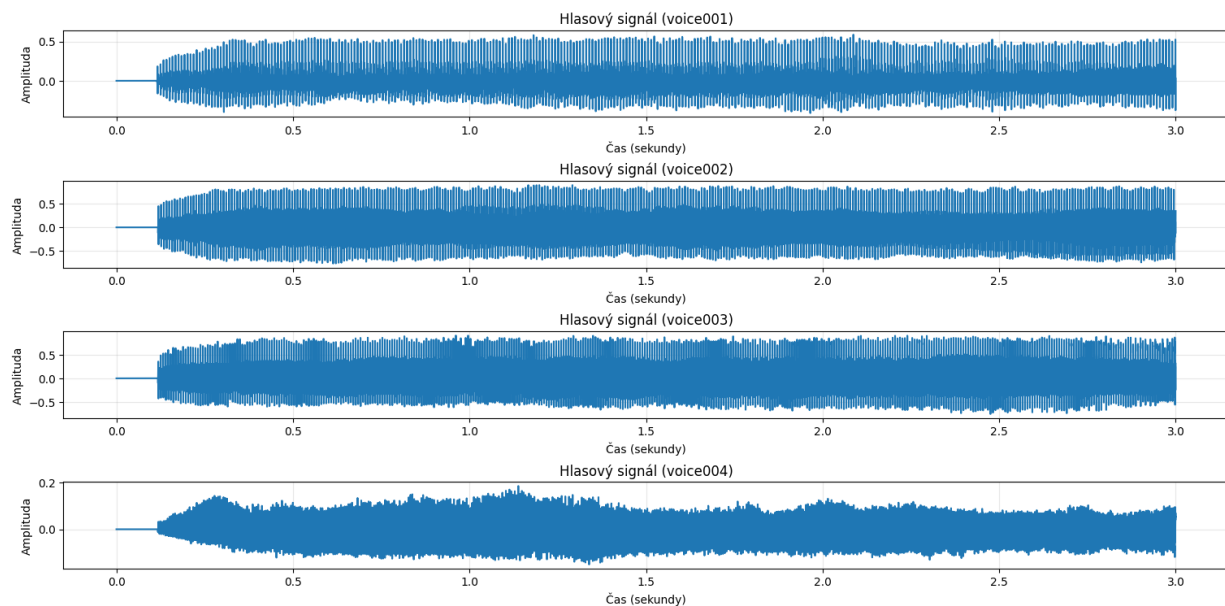
Kepstrum je vypočteno jako inverzní FFT z logaritmu amplitudového spektra. V kepstru se hledá významný vrchol odpovídající periodicitě (quefrency), který souvisí s periodou hlasového signálu. Jako ukazatel pravidelnosti se používá CPP (cepstral peak prominence) nebo výška hlavního kepstrálního vrcholu v daném intervalu.

3.7 Klasifikace

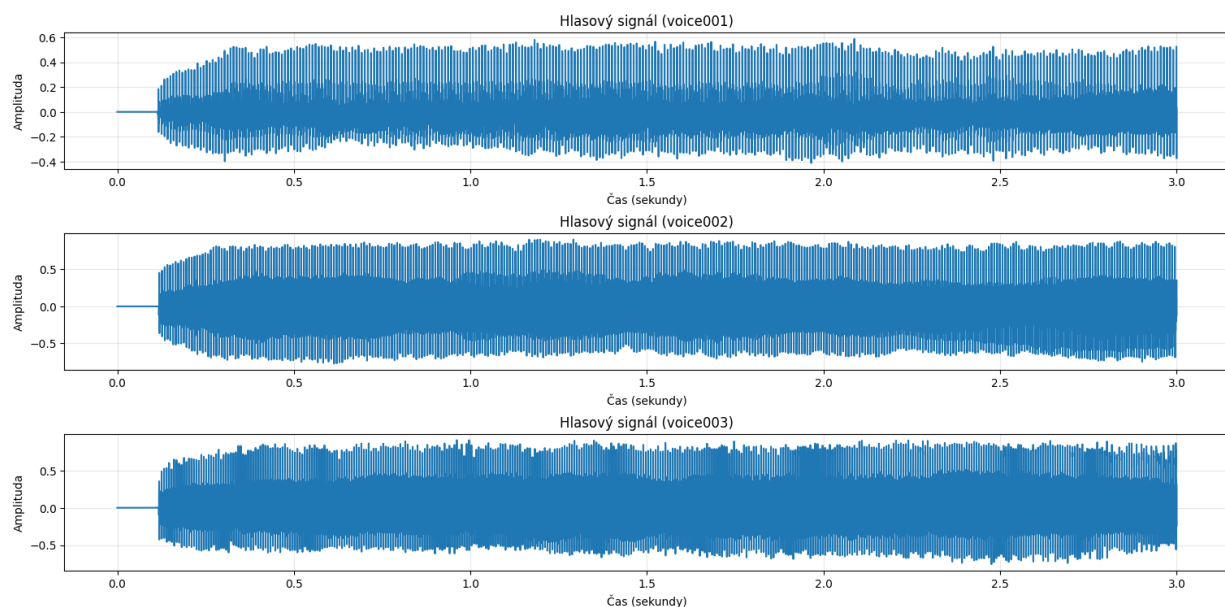
Klasifikace je provedena ve dvou krocích: (1) zdravý vs. patologický, (2) při patologii určení typu poruchy. Pro rozhodování se používají extrahované příznaky z FFT a kepstra (např. F0, pravidelnost harmonických, CPP). V základní verzi lze použít pravidlový klasifikátor (prahy nad/ pod zvolenými hodnotami) nebo jednoduchý model (např. k-NN) nad příznakovým vektorem.

4. Výsledky a grafické výstupy

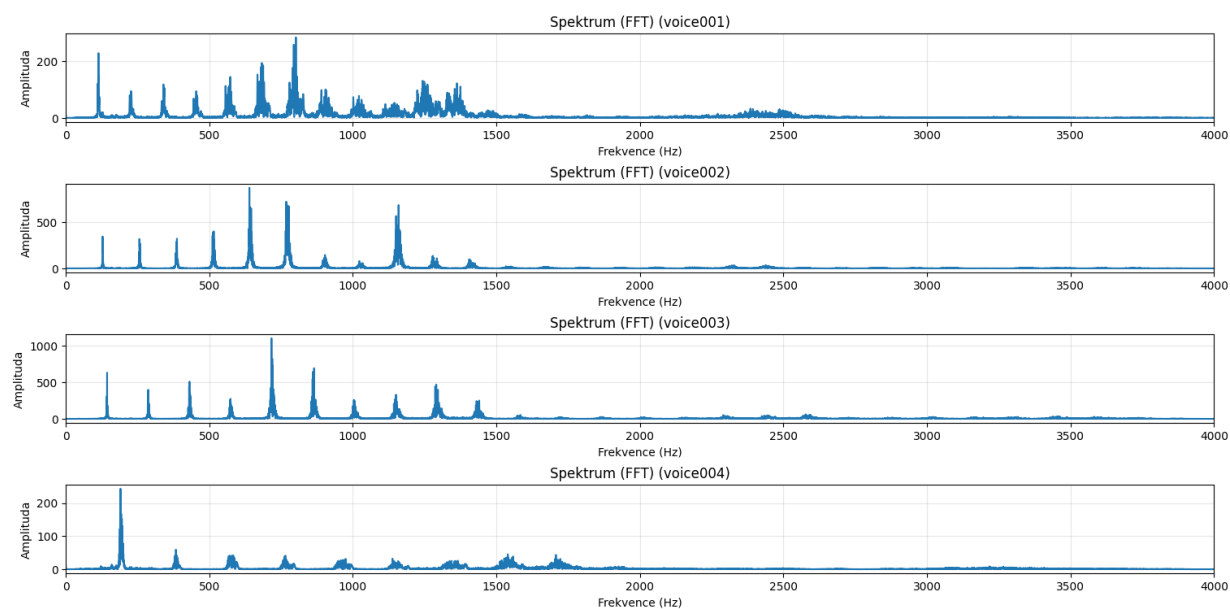
Níže jsou uvedeny grafy vytvořené během zpracování (časový průběh, spektrum a kepstrum) pro vybrané záznamy voice001–voice004.

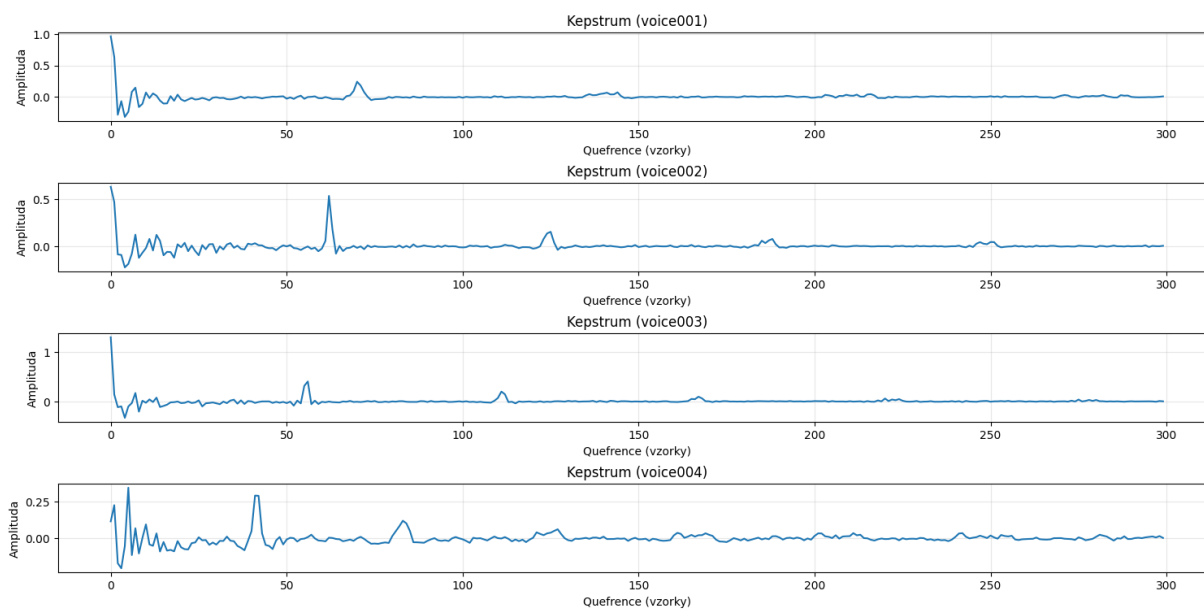
Obrázek 1: Časové průběhy vybraných hlasových záznamů (voice001–voice004).

Obrázek 2: Detailní časové průběhy (voice001–voice003).

Obrázek 3: Amplitudové spektrum (FFT) pro vybrané záznamy (voice001–voice004).

Obrázek 4: Kepstrum pro vybrané záznamy (voice001–voice004).